

Punten RES 1.0 Foodvalley voor gemeenteraad Ede. Inspreekmoment maandag 17 mei 2021 Bijdrage Coöperatie ValleiEnergie

Goedenavond, ik ben Kees Donker, sinds enige maanden voorzitter van de Coöperatie ValleiEnergie en woonachtig in Lunteren.

Voor wie ons niet kent. Coöperatie ValleiEnergie is een ledenorganisatie die voor en door haar leden 100% groene energie lokaal opwekt. Wij hebben projecten in Ede, Rhenen en een groot project in voorbereiding in Renkum. Aan deze projecten doen al vele inwoners uit de gemeente Ede mee. Daarnaast voeren wij in opdracht van de gemeenten in Foodvalley het Energieloket uit. Iedereen, inwoners en bedrijven, in Foodvalley en Renkum kan lid en energiekant worden van ValleiEnergie. Het aantal leden staat nu op 650 en groeit gestaag.

Wij zijn betrokken geweest bij het stakeholderoverleg als vertegenwoordiger van de energie coöperaties en laat ik met de deur in huis vallen: **Coöperatie ValleiEnergie beveelt u aan de RES 1.0 van regio Foodvalley van harte te ondersteunen.** De gemeenten in Foodvalley zijn tot een mooi bod gekomen. Dit bod sluit ook goed aan bij de opgave die Ede zichzelf heeft gesteld.

Waar de regio echt trots op mag zijn is het proces. Alle stakeholders zaten aan tafel, ook de coöperaties, de woningcorporaties, jong RES en ook een vertegenwoordiger van het Burgerforum. Foodvalley is één van de regio's waar niet alleen een brede burgerraadpleging is georganiseerd, maar ook een burgerforum. Ik hoop en verwacht dat het werken aan de herijkingen de komende jaren ook dit proces zal volgen. **U zou willen oproepen daar als raad op aan te dringen.**

Nu is het mooi om iets met elkaar af te spreken in Foodvalley, maar zoals altijd is 'the proof of the pudding in the eating'. Het komt aan op de uitvoering. Wat gaat er daadwerkelijk in Foodvalley en Ede in het bijzonder gebeuren. Daar wil ik het volgende over zeggen.

De RES zet maximaal in op zon-op-dak en zon-op-restgronden. Dat is een heel goede inzet, maar zoals u kunt zien in de RES is dit waarschijnlijk niet genoeg om de opgave te halen. Er zijn ook zonnevelden en windturbines nodig. Voor Ede kan specifiek op en rond de industrieterreinen en de snelwegen nog veel investeringen plaatsvinden. Ik heb zelf ook uitgebreid geparticipeerd in de discussierondes voor de omgevingsvisie en het is duidelijk dat het overgrote deel van de bevolking geen zonnevelden en windturbines willen in/bij natuurgebied, maar ook niet midden in het buitengebied. **Dus moet er actief worden gezocht naar mogelijkheden in of rond de huidige industrieterreinen en infrastructuur.**

Ik hoor op veel plekken in Foodvalley en daarbuiten dat men wel graag wind zou willen, maar dan wel in de vorm van kleine windmolens. Daar wil ik graag twee dingen over zeggen:

- De twee windmolens in Ede leveren samen stroom voor ruim 4500 huishoudens. En die kleine boerderijmolentjes met houten wieken zijn ieder goed voor ongeveer 10 huishoudens. Daar heb je er dus 450 van nodig in plaats van deze twee grote molens of tegenwoordig zelfs met maar 1 molen.

- Mensen zijn huiverig voor grote molens, maar als je kiest voor grote molens heb je er minder nodig; je kunt ze dan ook verder van de bebouwing plaatsen, waardoor er minder overlast is en bovendien draaien ze langzamer en geven dus een rustiger beeld.

Ik wil u oproepen om serieus te kijken naar mogelijkheden om het beoogde aantal windmolens in Ede te plaatsen, omdat dit de totale belasting van het energienetwerk zeer gunstig beïnvloedt.

Maar het belangrijkste waar ik op in wil gaan is het volgende:

- **In de RES is afgesproken dat er minimaal 50% lokaal eigendom zal worden gerealiseerd.** Ook Ede zegt dat na te streven. Het wordt steeds duidelijker dat deze vorm van lokale betrokkenheid cruciaal is voor het slagen van de energietransitie. Lokaal eigendom betreft inwoners bij projecten en geeft invloed op het ontwerp en de uitvoering van projecten. Lokaal eigendom betekent ook dat de opbrengsten van de projecten in de lokale gemeenschap blijven. Door bij de realisatie en beheer lokale partijen te betrekken dragen deze projecten ook bij aan de lokale economie.
- **Wanneer met ‘maatschappelijk tenderen’ wordt gewerkt, zoals dat door het Gelders EnergieAkkoord in samenwerking met het Klimaatverbond en Energie Samen Gelderland is ontwikkeld, dan is de kans veel groter dat die minimaal 50% lokaal eigendom ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden.** Het GEA heeft daar een heel helder stuk over uitgebracht. **Ik hoop dat u erop wilt aandringen dat de gemeente op deze wijze lokaal eigendom zal borgen.** En natuurlijk ondersteunen wij het principe dat de gemeente het ook voor minder draagkrachtige inwoners mogelijk maakt om deel te nemen. Dat kan via een ‘Op Rozen’ constructie. De gemeente staat daarbij garant voor een lening bij de Bank Nederlandse Gemeenten en het rentevoordeel dat ermee gehaald wordt kan worden ingezet om het voor minder draagkrachtige inwoners mogelijk te maken om deel te nemen aan het project. Voor de meikade hebben wij op deze manier al 70 inschrijvingen.

ValleiEnergie heeft veel expertise opgebouwd om actief dit soort projecten te ontwikkelen met grondeigenaren of met investeerders. Wij streven naar minimaal 50 % eigendom om te zorgen dat we voor onze leden alle aspecten van het project kunnen borgen. De ontwikkeling bij de Meikade is een goed voorbeeld. Wij hebben de daken nu volledig benut en starten binnenkort een grote campagne om deelnemers te zoeken voor de opstelling in het veld bij de Meikade. Er stromen nu al vele aanmeldingen binnen.

Wij hebben sinds vorig jaar een professionele uitvoeringsorganisatie (VEAP, ValleiEnergie Advies en Projecten BV) met een management team en projectleiders, die de verschillende projecten voor ons beoordelen en uitvoeren. Mochten er in onze regio nieuwe coöperaties ontstaan (bijv. in buurtschappen) willen wij graag onze professionele diensten aanbieden om te zorgen dat het wiel niet opnieuw hoeft te worden uitgevonden. Maar, om actief bij te kunnen dragen, is het wel zaak dat de gemeente snel duidelijkheid geeft over enkele projecten, want op dit moment is het voor ons moeilijk te achterhalen wat de status is van mogelijke nieuwe projecten, zoals de zonnepanelen A12 en Kievitsmeent.

Tenslotte wil ik erop wijzen op de Kansenkaarten van de Participatiecoalitie. Daarop staan drie aspecten met een aantal vragen waarop u de RES kunt beoordelen. Op twee daarvan ben ik net ingegaan. Op de derde (natuur en landschap) laat ik graag het woord aan andere organisatie. Ik wil wel onderstrepen dat ook die vragen van belang zijn. De energievoöperaties en de Natuurfederaties van Utrecht en Gelderland (waaronder ook de Stichting Milieuwerkgroepen Ede, hier aanwezig) steeds goed hebben samengewerkt in de totstandkoming van de RES. Samen vormen we de participatiecoalitie.

Hartelijk dank voor uw aandacht

Kees Donker
Voorzitter Coöperatie ValleiEnergie
0620015537